

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

Ghid pentru elaborarea materialelor de studiu în tehnologie ID

Cuprins

Introducere	2
Standarde ARACIS in domeniul materialelor de studiu ID.....	2
Caracteristici ale instruirii prin tehnologia Educației la Distanță	4
Principalele etape în realizarea resurselor de instruire	5
Componentele structurale ale modulului de studiu (disciplină)	6
Componentele structurale ale unității de învățare (UI).....	8
Elemente de baza privind proiectarea materialelor de studiu tipărite	10
Tehnici de proiectare a formatului materialelor de studiu	15
Macheta privind elaborarea cursurilor în tehnologie ID	Error! Bookmark not defined.

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

Introducere

Acest ghid are rolul de a prezenta pe scurt principalele recomandări privind elaborarea materialelor de studiu (suporturilor de curs) în tehnologie ID. Parcurgand acest ghid veti dobandi cunostintele necesare proiectarii unui suport de curs in tehnologie ID si aplicarii corecte a tehnologiilor ID pentru transaformarea sau perfectionarea unui curs universitar.

Standarde ARACIS in domeniul materialelor de studiu ID

Ghidul de evaluare externă a programelor de studii oferite prin învățământ la distanță face urmatoarele precizari referitoare la materialele de studiu:

IP. B.1.2.2 Diferențiere în realizarea programelor de studiu

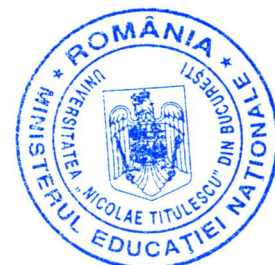
Toate disciplinele prevăzute în planul de învățământ vor avea acoperire cu materiale specifice destinate studiului în tehnologia ID.

Fiecare material de studiu va include *obiectivele specifice, organizarea sarcinilor de lucru, elemente aplicative* pentru clarificarea și consolidarea cunoștințelor, *teste de autoevaluare, recomandări bibliografice și teme de control.*

Materialele didactice vor fi organizate și proiectate pe principii educaționale specifice ID, cu *prezentarea informațiilor într-o formă accesibilă, concisă și riguroasă* și cu o *distribuție echilibrată de grafică și text.*

Resursele de învățământ vor fi structurate ca o succesiune de *sarcini de învățare*, care să faciliteze studenților studiul individual și dezvoltarea unor deprinderi de pregătire specifică ID.

Materialele de studiu vor fi furnizate pe *suporturi tipărite* (obligatoriu). Suplimentar se pot elabora și furniza materiale de studiu multimedia.

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

Resursele de învățământ vor fi realizate corespunzător *scopului* pentru care au fost dezvoltate, multiplicat vizibil, legate corespunzător și prezentate într-o formă atractivă. Materialele didactice vor fi realizate într-o *manieră unitară* pentru întregul program de studiu ID.

IP.B.1.2.4. Proiectarea materialelor de studiu

În programele ID, **materialele de studiu** reprezintă instrumente de lucru care **trebuie să suplinească rolul și prezența formatorului** din procesele tradiționale de instruire.

Elemente minimale privind proiectarea materialelor de studiu:

Caracterul general al mediilor de învățare pentru pregătirea la distanță trebuie să fie de *sinteză*, accentuând asupra *principiilor fundamentale și articulării acestora cu realitatea concretă*.

Dimensionarea *unităților de învățare* se face în funcție de capacitatea de concentrare în studiu individual și nu trebuie să mobilizeze atenția continuă a studenților mai mult de **două-trei ore**.

Forma de prezentare a materialelor didactice trebuie să fie sugestivă și să ajute la *însușirea sistematică a cunoștințelor și deprinderilor* conținute în modulele de studiu.

Aplicațiile practice trebuie să ilustreze cele mai potrivite metode de soluționare, în raport cu complexitatea problemelor / situațiilor abordate.

Cerințe specifice. Resursele de învățământ destinate procesului de pregătire la distanță trebuie:

- să fie *proiectate corespunzător obiectivelor* declarate în programa analitică;
- să conțină o *prezentare preliminară a rezultatelor așteptate și a competențelor* dobândite prin însușirea conținutului;
- conținutul materialului didactic să fie *subdivizat în module, lecții și unități de studiu* (unități de învățare) care facilitează *învățarea graduală și structurată*;
- să conțină indicarea *timpului mediu necesar* pentru asimilarea fiecărui modul/unitate de învățare, cu precizarea ritmului recomandat de studiu;

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

- subiectele tratate să fie *prezentate secvențial*, fiecare modul fiind constituit pe baza celor prezentate anterior și cu referire la acestea;
- să utilizeze o gamă largă de procedee care facilitează reținerea faptelor esențiale: *rezumate, concluzii, exemple ilustrative* etc.;
- să includă cu regularitate *teste de autocontrol* (după fiecare secțiune a unității de învățare, corespunzătoare unui sub-obiectiv al învățării);
- să conțină *instrucțiuni clare pentru a ghida studentul* cum să parcurgă resursa de învățământ prezentată;
- să fie prezentate atractiv într-un format convenabil.

In proiectarea materialelor de studiu pentru ID vom utiliza urmatorii termeni:

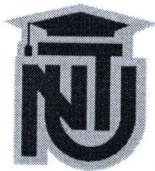
- **Modul:** element al pachetului educațional echivalent cu un curs de un semestru;
- **Unitate de învățare:** element structural al modulului, care integrează o serie de competențe specifice, este unitar din punct de vedere tematic și se finalizează prin evaluare;
- **Competențe:** ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi dobândite prin învățare, care permit identificarea și rezolvarea în contexte diverse a unor probleme caracteristice unui anumit domeniu. Dezvoltarea unei competențe presupune adoptarea unui set de valori și atitudini.

Caracteristici ale instruirii prin tehnologia Educației la distanță

În învățământul la distanță **tutorele** are rolul de a sprijini studentul prin *coordonarea învățării*, de a asigura un *feedback periodic* asupra gradului de acumulare a cunoștințelor și a deprinderilor de către student.

Practica proiectării resurselor educaționale pentru educația la distanță a condus la o serie de **principii de proiectare** a cursurilor în format text tipărit:

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

- materialele de studiu trebuie să asigure realizarea efectivă a procesului de *predare și învățare*, nu doar să ofere informații;
- materialele de studiu tipărite pentru educația la distanță nu sunt similare clasicelelor cursuri universitare;
- materialele de studiu la distanță trebuie să „predea”, să explice, să anticipeze posibilele întrebări și în general să *țină locul profesorului*, să fie în același timp factor motivant și sursă de informație.
- materialele de instruire la distanță vor cuprinde: *texte pentru studiu, ilustrații, grafice, exemple de aplicare în practică a subiectelor studiate, exerciții și probleme rezolvate, teste de autoevaluare, instrumente de evaluare* a progresului studenților în dobândirea cunoștințelor și elemente care să motiveze studenții pentru a continua studiul.
- resursele de instruire trebuie să prezinte *elementele esențiale ale subiectului tratat*, să cuprindă nucleul de cunoștințe și deprinderi necesar studenților pentru a atinge nivelul de competențe dorit, utilizând tehnici educaționale clare și eficiente.

Principalele etape în realizarea resurselor de instruire

1. Se structurează modulul în funcție de succesiunea și logica *unităților de învățare*. Se vor selecta conținuturile și se vor segmenta în funcție de unitățile de învățare prevăzute de programă.
2. Se enunță *obiectivele unității de învățare* în termeni de competențele ce urmează a fi formate pe parcursul acesteia.
3. Se elaborează o primă formă a *testului de evaluare finală* pentru unitatea de învățare respectivă. Acest test evaluează nivelul de formare a competențelor vizate de unitatea de învățare respectivă și au fost enunțate în cadrul obiectivelor unității.
4. Se redactează *textul unității*, ținând cont de interacțiunea competențe-conținuturi. Textul va fi structurat astfel încât cantitatea de informație nouă pe unitatea de învățare să fie echilibrată. Se segmentează textul, cu scopul introducerii sarcinilor de învățare.

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

5. Se construiesc **sarcinile de învățare**. Pentru aceasta, se pornește de la competențele vizate de fiecare unitate de învățare. Sarcinile de lucru vor fi structurate în funcție de:

- *logica parcurgerii conținuturilor* în progresie de la simplu la complex diversitatea codurilor de exprimare
- *diversitatea metodelor didactice*: studiu de caz, exercițiu etc. Se va urmări ca întregul ansamblu să denote o structură conceptuală și procedurală coerentă.

6. Se **recitește materialul redactat**, urmărind:

- dacă există suficient conținut pentru formarea competențelor;
- dacă sarcinile sunt adecvate formării competențelor;
- dacă este necesar material auxiliar pentru efectuarea sarcinilor sau formarea competențelor (imagini, scheme, lecturi suplimentare);
- dacă sarcinile de lucru sunt clar exprimate
- dacă răspund cerințelor unui format tipărit pentru educația la distanță.

7. Se construiesc **teste de autoevaluare** și se stabilesc locurile unde acestea se poziționează pe parcursul unității.

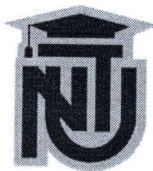
Componentele structurale ale modului de studiu (disciplină)

Principalele elemente constitutive, cu valoare obligatorie, care apar în alcătuirea suportului de curs, corespunzătoare unui modul de studiu proiectat și dezvoltat în format tipărit sunt următoarele:

Titlul modului – corespunde titlului disciplinei din planul de învățământ aferent fiecărui tip de program de formare.

Cuprinsul modului - cu specificarea *titlului fiecărei unități de învățare* (cu caractere bold), a secțiunilor principale și a subsecțiunilor și a numărului paginii unde acestea pot fi găsite. Cuprinsul va conține și secțiunile referitoare la *obiectivele unităților de învățare* formulate în termeni de competențe, *răspunsurile și comentariile la întrebările din testele de autoevaluare și lucrările de verificare*.

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

Introducere - va furniza informații în legătură cu: locul modulului în cadrul programului/pachetului, obiectivele modulului formulate în termeni de competențe generale și specifice, structurarea modulului de studiu.

O atenție specială va fi acordată **prezentării structurii modulului pe unități de învățare**, numărului **lucrărilor de verificare** și localizării acestora, modulului în care vor fi întocmite lucrările de verificare, prezentării resurselor suplimentare la care se face referire în cadrul unităților de învățare și metodelor și instrumentelor de evaluare.

Competențe conferite - se formulează sub forma: „După parcurgerea acestui curs(modul), studentul va fi capabil să:...”. Verbele recomandate sunt cele cuantificabile: a explica, a înregistra, a dezvolta, a rezuma, a tipări, a descrie, a testa, a categorisi, a defini, a scrie, a numerota, a identifica, etc.

Resurse și mijloace de lucru - pot conține:

- metode pedagogice indicate pentru parcurgerea cursului;
- mijloace informatice necesare parcurgerii materialului și rezolvării testelor (anumite softuri utile);
- instrumente utilizate în vederea înțelegerii aspectelor teoretice și a rezolvării elementelor de test

Cerințe preliminare - Se precizează cunoștințele și disciplinele anterior parcurse necesare disciplinei curente (eventual cunoștințe apriori dacă nu există o disciplină precedentă în același domeniu).

Durata medie de studiu individual - Se va estima timpul necesar parcurgerii fiecărei UI, cu respectarea indicației conformă căreia o UI ar trebui parcursă în 2-3 ore de studiu individual.

Evaluarea - Se va specifica componența notei finale:

- ponderea evaluării finale (examen/colocviu);
- ponderea evaluărilor pe parcurs (teme de control, verificări pe parcurs); - ponderea proiectelor/colocvii de laborator;

Se recomandă ca nota obținută în urma evaluării finale să nu aibă o pondere mai mare de 60%-70%.

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

Grupul unităților de învățare care asigură formarea și dezvoltarea competențelor, valorilor și a atitudinilor prevăzute prin curriculum. Fiecare unitate de învățare este unitară din punct de vedere tematic, se desfășoară în mod sistematic și se finalizează prin evaluare.

Bibliografia - se va specifica o listă bibliografică minimală pe care cursantul ar trebui să o parcurgă.

Componentele structurale ale unității de învățare (UI)

Principalele elementele constitutive, cu valoare obligatorie, care apar în structura unei unități de învățare sunt următoarele:

Titlul unității – corespunde titlului unuia sau mai multor capitole/subcapitole din programa de studiu.

Cuprinsul unității – specifică secțiunile principale, subsecțiunile și numărul paginii unde acestea pot fi localizate. Cuprinsul va conține și secțiunile referitoare la obiectivele unității de învățare formulate în termeni de competențe, răspunsurile și comentariile la întrebările din testele de autoevaluare și pagina unde se găsește lucrarea de verificare.

Introducere – conține o scurtă descriere a conținutului unității de învățare.

Obiectivele unității de învățare – enunță competențele ce urmează a fi dobândite pe parcursul unității de învățare. Dacă, la nivelul programei, competențele sunt a general formulate se redefinesc competențele programei prin raportare la conținuturile unității de învățare. Întrebarea la care trebuie răspuns este: *La ce folosește cursantului conținutul unității de învățare?* Răspunsul se dă în termeni operaționali/procedurali/contextuali, după caz și în funcție de disciplină.

Durata medie de parcurgere a unității de învățare:.... ore

Conținutul unității de învățare – redactarea textului propriu-zis va ține cont de interacțiunea competențe-conținuturi. Textul va fi structurat astfel încât cantitatea de informație nouă pe unitatea de învățare să fie rațională, echilibrat distribuită și asimilabilă în condițiile Educației la Distanță. Pentru a realiza aceste deziderate este necesar ca structura conținutului unității să fie în concordanță cu cerințele unei educații active.

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

Având ca punct de plecare observația de mai sus este evident că predarea și învățarea trebuie fragmentate pe activități de învățare, numite *sarcini de învățare*. Pentru construirea sarcinilor de învățare se pornește de la competențele vizate de fiecare unitate de învățare. Sarcinile de lucru vor fi structurate în funcție de: logica parcurgerii conținuturilor, progresia de la simplu la complex, diversitatea codurilor de exprimare, diversitatea metodelor didactice: studiu de caz, exercițiu etc. Se va urmări ca întregul ansamblu să denote o structură conceptuală și procedurală coerentă.

Testele de evaluare/autoevaluare reprezintă un exemplu tipic de sarcini de învățare, însă ele au un rol foarte specific – acela de a testa dacă obiectivele educaționale au fost realizate.

Un alt tip de sarcină de lucru îl constituie *exercițiile* sau rezolvarea unor *probleme*. Acestea solicită studentul să efectueze o activitate mai complexă decât simpla rezolvare a unui test de autoevaluare. De exemplu, studentului i se poate solicita să scrie un paragraf prin care descrie opinia personală asupra unui subiect studiat și analizat. De asemenea, exercițiile pot solicita practicarea unor deprinderi necesare formării studentului ca viitor specialist. Alte exemple de sarcini de învățare pot fi: *ascultarea unei secvențe de pe o casetă audio urmată de efectuarea unor exerciții, vizionarea unei secvențe de pe o bandă video urmată de efectuarea unui experiment, căutarea pe Internet a unor soluții alternative urmată de scrierea unui eseu etc.*

Frecvența sarcinilor de învățare și numărul lor se stabilește de către autori, ținând cont de experiența proprie în domeniul didactic și de specialitate și de complexitatea temei abordate (de exemplu, un text poate fi introdus printr-un număr de sarcini, întrerupt prin alte sarcini și concluzionat prin alte sarcini de învățare).

În principiu, se recomandă ca sarcinile de lucru să fie introduse acolo unde autorul cursului consideră că este cel mai util pentru realizarea obiectivelor educaționale.

Teme de control - Tema de control poate fi formulată clasic sau sub formă de test grilă. Trebuie precizat modul de transmitere a Temei de control de către student către tutore și a evaluării de către cadru didactic către student, precum și ponderea notei acordate pentru fiecare Temă de control în nota finală.

Rezumatul ideilor, noțiunilor și conceptelor dezbătute în cadrul unității de învățare.

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

Bibliografia - va enunța o listă minimală pe care cursantul trebuie să o parcurgă pentru studiul unității de învățare. Bibliografia va fi prezentată la sfârșitul fiecărei unități de studiu și va constitui un decupaj din bibliografia de la sfârșitul modulului de studiu.

În concluzie, principalele elemente structurale ale unei **Unități de Învățare** sunt:

- *Titlul unității*
- *Cuprinsul unității*
- *Obiectivele învățării*
- *Conținutul unității (sinteze teoretice, exemple)*
- *Sarcini de învățare (teste de evaluare / autoevaluare, exerciții, probleme)*
- *Teme de control*
- *Rezumat*
- *Bibliografie*

Elemente de baza privind proiectarea materialelor de studiu tipărite

Primul contact pe care studentul îl are cu materialul de studiu este *prima unitate de învățare*. Acesta trebuie să motiveze studentul să continue studiul. Suplimentar, trebuie avut în vedere că un anumit procent dintre studenții care nu finalizează studiile, le abandonează după parcurgerea primei unități de învățare. Unitățile de studiu plictisitoare, dificil de citit și asimilat, lipsite de elemente motivante etc. sunt responsabile pentru studenții care abandonează studiile încă de la începutul acestora.

Prima unitate de studiu trebuie să ofere studentului un sentiment de încredere în propriile capacități de a începe și de a continua studiile. Ea se va concentra pe principalele subiecte care îl interesează pe student și îi oferă acestuia o imagine asupra modului în care este proiectat materialul de studiu, a structurii acestuia și a activităților pe care studentul urmează să le efectueze pentru a parcurge cu succes materialul oferit ca suport de studiu.

Reguli care trebuie urmate la proiectarea primei unități de studiu, pentru ca aceasta să fie de bună calitate, și anume:

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

- Este relativ *scurtă* – nu mai mult de 15-20 pagini.
- Prin utilizarea unor *ilustrații și exemple semnificative și de bună calitate* îi atrage pe studenții la continuarea studiilor.
- Conține, în mod deliberat, un *test de evaluare ușor de completat*, astfel că, după transmiterea primei lucrări de verificare, studentul să fie conștient că are capacitatea de a continua studiile.
- Este o unitate de studiu în *format integrat*, care conține toate elementele necesare studiului, efectuării activităților propuse și a testelor de verificare.
- *Nu cuprinde activități care solicită un grad ridicat de cunoștințe*. Aceste elemente pot fi introduse mai târziu după ce studentul s-a familiarizat cu maniera de lucru și a devenit conștient că poate parcurge cu succes modulul de studiu.
- *Instrucțiunile referitoare la completarea testelor și lucrărilor de verificare* sunt complete, clare și ușor de înțeles de către studenți.
- Prima unitate de studiu *explică clar studenților ce activități urmează să efectueze* după transmiterea primei lucrări de verificare în vederea corectării și comentării rezultatelor. Aceste informații vor fi plasate în text astfel ca studentul să le citească după ce prima lucrare de verificare va fi transmisă tutorelui.
- Întrucât unii studenți pot avea un sentiment de frustrare la parcurgerea unei unități de studiu prea simple pentru capacitățile lor, se va introduce o frază prin care se arată că *această primă unitate de învățare este un exercițiu de încălzire* pentru atacarea pe viitor a unor materiale mai consistente.
- Textul primei unități de studiu va începe cu ceva familiar studenților în subiectul tratat, astfel încât ei vor fi *îndrumați în studiu de la elementele cunoscute către cele necunoscute*, nou introduse.
- Se recomandă utilizarea unui *limbaj simplu*, cu fraze scurte și lipsit de termeni sofisticați.

Celelalte Unități de învățare. În ipoteza că s-a reușit dezvoltarea primului contact cu studenții prin intermediul unei primei unități de învățare de bună calitate, următoarele resurse de studiu vor trebui să crească treptat complexitatea subiectelor tratate

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

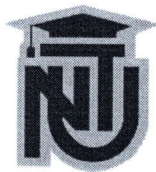
Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

activităților cerute studenților, în ideea de a beneficia de rezultatele obținute până la acest moment. Principalele caracteristici ale următoarelor unități de studiu sau capitole pot fi grupate în câteva linii directoare:

- Fiecare unitate de studiu va fi cu *puțin mai dificilă decât cea precedentă*. În general, nu va depăși cu 10% în lungime pe cea precedentă.
- Orice *termen nou* introdus va fi *explicat cu multă atenție* și însoțit de *numeroase exemple*.
- Repetiția este o caracteristică a educației la distanță. Consolidarea cunoștințelor și a deprinderilor prezentate este greu de realizat prin studiu individual. De aceea, este necesar ca periodic, *anumite noțiuni să fie reformulate, reiterate, reanalizate* etc. cu scopul de a le fixa și de a extinde valențele acestora.
- *Răspunsurile la întrebările de evaluare și verificare* pot fi găsite cu *ușurință* în materialul de studiu sau în accesoriile folosite pentru parcurgerea acestuia
- Urmărind maniera de construire a unităților de studiu sau capitolelor, *testele de evaluare* vor fi dezvoltate astfel încât să *crească treptat în complexitate*.
- *Instrucțiunile referitoare la modalitatea de studiere a materialelor* de instruire în combinație cu alte tipuri de resurse, la activitățile și sarcinile de lucru legate de acestea și la cele ce urmează a fi efectuate în viitor, vor fi complete, clare și lipsite de ambiguități.
- Ca un element de bază al unității de studiu curente, trebuie să se introducă unele *activități de revizuire a cunoștințelor* prezentate anterior. De exemplu, se poate insera un test de autoevaluare sau o sarcină de lucru care face referire și la cunoștințele prezentate în unitățile de studiu precedente.
- Unitatea de studiu curentă trebuie să *anticipeze noțiunile care urmează* a fi prezentate.
- Fiecare *unitate de studiu, activitate sau lucrare de evaluare* trebuie să fie astfel *proiectată ca dimensiune și complexitate încât să îi dea studentului sentimentul că o poate finaliza în viitorul apropiat*. Activitățile de instruire care solicită câteva luni pentru a fi finalizate descurajează studenții, care în scurt timp abandonează studiul.
- *Ilustrațiile, desenele, graficele* etc. utilizate ca suport al unității de studiu curente *se vor referi direct la subiectele tratate*. Ele vor fi plasate lângă textul căruia îi asigură suportul

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

- În educația la distanță, materialul tipărit este sursa utilizată de majoritatea studenților pentru studiul individualizat. Dacă autorul textului utilizează un *limbaj* care nu este *accesibil studenților*, care este plin de exprimări sofisticate și emană un aer de superioritate, studenții care se instruiesc folosind acel text pot avea un sentiment de frustrare care să îi determine să abandoneze studiile.
- În general, materialele de studiu clasice sunt scrise utilizând persoana a treia. Se recomandă, pe cât posibil, ca *materialele de studiu la distanță* să utilizeze *vorbirea directă*.
- În scrierea textelor se recomandă *utilizarea verbelor active*, care sunt mai interesante și adaugă un grad sporit de umanizare a textelor.

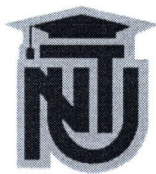
Utilizarea elementelor grafice și a ilustrațiilor. Cercetări referitoare la dezvoltarea materialelor tipărite pentru studiul la distanță indică faptul că unul dintre cele mai eficiente procedee de *a învăța este cu ajutorul ilustrațiilor și a elementelor grafice*. Acestea, ca și titlurile și subtitlurile, au rolul de a sparge monotonia unui text scris continuu. Ilustrațiile stimulează învățarea, oferind autorului posibilitatea de a explica vizual unele date și informații conținute în text. Numărul ilustrațiilor utilizate depinde de subiectul tratat. Ca regulă generală, *se recomandă inserarea a câte o ilustrație pe fiecare pagină* a materialului de studiu. În unele situații, această regulă nu poate fi respectată.

În multe cazuri, un bun element grafic poate înlocui textul și poate comunica informațiile dorite mai rapid și mai eficiente. În acest context, este recomandabil ca ori de câte ori este posibil, *să se înlocuiască segmente de text cu elemente grafice* ca: fotografii, tabele, grafice, scheme, desene etc.

Din păcate, numeroși autori consideră că este mai ușor și mai rapid să scrii o mare cantitate de text, decât să dezvolți materiale grafice de bună calitate. De fapt, timpul necesar pentru a proiecta și dezvolta materiale grafice este superior timpului de scriere a unui text, însă eficiența și impactul vizual sunt în favoarea utilizării materialelor grafice.

Unități de studiu cât mai scurte. Este foarte deprimant pentru un student să se găsească în fața unui material de studiu tipărit, de dimensiuni impresionante. Pentru educația la distanță, este recomandabil ca modulul de studiu, care este echivalentul unui curs de un semestru, să fie segmentat în unități de învățare (sau studiu) care sunt unitare din punct de vedere tematic

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

și se finalizează prin evaluare, iar fiecare unitate de studiu să fie cât mai scurtă cu putință. Se recomandă ca fiecare *unitate de studiu să cuprindă circa 20-25 pagini* și în nici un caz să nu fie mai mare de 30-40 de pagini tipărite.

Teste de autoevaluare și lucrări de verificare. Unul dintre elementele care deosebesc materialele de studiu la distanță de cele clasice este *utilizarea sistematică a testelor de autoevaluare și a lucrărilor de verificare periodică*. Solicitând studentul să rezolve periodic probleme sau să răspundă la întrebări, acesta va învăța mai rapid. Testele de autoevaluare pentru care studentul poate găsi în materialul de studiu și răspunsurile potrivite, oferă acestuia un feedback real asupra progresului său în parcurgerea materialelor de studiu. De asemenea, ele sunt unelte eficiente în procesul de recapitulare a principalelor aspecte ce trebuie reținute. Este evident că utilizarea testelor de evaluare va îmbunătăți procesul de educație. *Testele de autoevaluare vor fi inserate frecvent în corpul textului de studiat* și, în mod obligatoriu, după parcurgerea unor subiecte importante. Se recomandă utilizarea combinată a diferitelor tipuri de test: întrebări cu răspunsuri adevărat/fals, completarea unor spații libere, selectarea unor cuvinte cheie, alegerea unui răspuns corect din mai multe variante, scrierea unui eseu etc.

Fiecare capitol sau unitate de învățare se încheie de obicei cu o *lucrare de verificare*, care va cuprinde elemente de *testare a principalelor subiecte abordate* în cadrul unității respective.

Utilizarea spațiilor albe. Deși spațiile albe incluse în pagina textului lasă impresia că ceva lipsește, ele sunt inserate cu scopul de a focaliza atenția cititorului către un segment de text important sau un element grafic. Pe de altă parte, *spațiile albe* oferă celui care studiază un *loc destinat adnotărilor și observațiilor proprii*.

În plus, *spațiile albe* pot fi utilizate pentru a *insera informații suplimentare, titluri sau elemente grafice* care focalizează atenția cititorului asupra unor concepte importante ce trebuie regăsite cu ușurință. Prin plasarea lor în spațiul alb lateral, ele sunt interpretate ca informații speciale care atrag atenția, și în consecință, pot fi mai ușor reținute sau regăsite. Ele au un impact vizual similar cu introducerea ilustrațiilor în corpul textului.

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

Redactarea testelor tip eseu. Prin intermediul eseului se solicită studentului să scrie o compoziție liberă prin care acesta își expune într-o formă atrăgătoare un punct de vedere personal asupra unei probleme filozofice, științifice etc. Din punctul de vedere al caracteristicilor evaluării, testul tip eseu prezintă o serie de avantaje, fiind suficient de flexibil pentru a măsura un spectru larg de abilități teoretice, practice și afective, dar prezintă unele inconveniente legate de dificultatea notării corecte și obiective.

Spre deosebire de testul tip întrebare cu opțiuni multiple de răspuns, testul tip eseu prezintă un grad sporit de eficiență în evaluarea abilității studenților de a:

- dezvolta, organiza și exprima idei personale,
- integra cunoștințe și deprinderi din diferite domenii conexe,
- discuta și compara cauzele și efectele unor concepte,
- descrie, clasifica și rezuma idei și concepte,
- aplica principii de bază în diferite situații concrete,

Tehnici de proiectare a formatului materialelor de studiu

Ținând seama de importanța utilizării editării computerizate în realizarea materialelor de studiu tipărite și influența acesteia asupra creșterii gradului de motivare a studenților și implicit a sporirii numărului de studenți care termină cu succes studiile, vom prezenta câteva dintre cele mai importante soluții oferite de această tehnologie:

- Utilizați pentru scriere un set de caractere care este clar și ușor de citit. Se recomandă utilizarea setului de caractere *Times 12 Normal*,
- Blocurile de text vor fi aliniat cu caracteristica *Justify*,
- Utilizați spații albe pentru delimitarea corpului de text, a titlurilor și subtitlurilor, a ilustrațiilor, a formulelor etc. Spațiile albe atrag atenția cititorului asupra elementului care urmează a fi pus în evidență,
- Titlurile și subtitlurile unui modul de studiu se vor scrie utilizând același format, font și mărime de caracter,

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

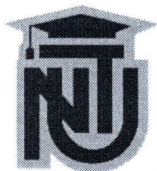
Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

- Pentru titluri mai lungi care nu se încadrează într-un singur rând, trecerea la rândul următor se va face pe un criteriu logic privind secvența cuvintelor. Citiți titlul cu voce tare și treceți la rândul următor în momentul în care faceți o pauză firească,
- Nu folosiți caractere MAJUSCULE-BOLD pentru titluri lungi, întrucât acestea dau impresia de supraîncărcare,
- Nu utilizați modul de scriere *italic* pentru titluri lungi întrucât citirea lor este dificilă,
- Nu utilizați stilul Center pentru titluri care se extind pe mai mult de trei linii,
- Nu așezați în scară titlurile care se extind pe mai multe rânduri (în cazul unui titlu care se extinde pe trei rânduri, *cel de al doilea rând va fi cel mai lung sau cel mai scurt*).
- *Utilizați subtitlurile* pentru a fragmenta un corp de text cu lungime apreciabilă. Ele generează un interes vizual sporit cititorului, ajută la consolidarea unor informații importante, structurează conținutul materialului de studiu și ajută cititorul la localizarea rapidă a informațiilor de care are nevoie,
- *Utilizați elemente grafice* precum fotografiile, ilustrații, desene, schițe, tabele etc. pentru a sparge monotonia unei pagini de text, pentru a stimula învățarea și pentru a motiva studentul să continue studiul,
- Deși numărul de ilustrații grafice depinde de subiectul tratat în materialul de studiu, ca regulă generală se recomandă utilizarea unei ilustrații la maximum două pagini de text. În situația în care subiectul tratat nu solicită prezența unor ilustrații grafice, pentru a spori atractivitatea materialului de studiu *se pot insera în spațiile albe* lăsate pe marginea paginii sau între blocurile de text unele *ilustrații sau desene sugestive în legătură cu subiectul abordat*,
- Blocurile de spații albe fac parte integrantă din formatul paginii. Locul și dimensiunea acestora trebuie proiectate cu multă atenție, întrucât cu ajutorul lor se creează contrastul necesar pentru punerea în evidență a informațiilor importante,
- Nu plasați blocuri de spații albe în mijlocul unei pagini, întrucât lasă impresia unei structuri incoerente a conținutului materialului de studiu,
- Pentru eficiență, se recomandă *plasarea cu prioritate a spațiilor albe către marginile paginii*. În aceste spații se pot insera elemente grafice sau de text (adnotări) care atrag atenția cititorului,

UNIVERSITATEA "NICOLAE TITULESCU" DIN BUCUREȘTI

Adresa: România, București, Sector 4, Calea Văcărești, Nr.185

Cod fiscal: 14770190 Cod Poștal: 040051

Telefon: (+4) 021.330.90.32; 021.330.90.76; 021.330.88.64

Fax: (+4) 021.330.86.06; 021.330.86.30

Web: <http://www.univnt.ro>

E-mail: office@univnt.ro ; rectorat@univnt.ro

- Adnotările plasate în apropierea unui bloc de text, a unei imagini sau a unei sarcini de lucru ajută la localizarea și consolidarea unor informații importante din materialul de studiu,
- *Utilizați adnotări scurte*, cu conținut relevant în locul celor lungi și descriptive,
- Materialele pentru studiul la distanță sunt proiectate ca un *ansamblu succesiv de activități de educație sau sarcini de învățare*, precum: *studiul unor texte*, al unor *materiale de referință*, al unor *aplicații practice*, *efectuarea unor exerciții*, *realizarea unor lucrări practice*, *verificarea cunoștințelor dobândite prin autotestare* sau prin *lucrări de verificare* etc. Pentru a structura materialul de studiu și pentru a localiza fiecare sarcină de învățare, *se recomandă utilizarea unor desene simbolice* care vor fi plasate în spațiul alb de la marginea paginii,
- În cadrul unui modul de studiu este recomandabil să se folosească un *set unitar de desene care definesc sarcinile de învățare*.

Bibliografie

1. <http://www.aracis.ro> Partea a V-a - Ghid evaluare-ID.pdf
2. Petrescu, I. *Ghid pentru elaborarea resurselor de studiu în tehnologia educației la distanță*, Proiectul pentru Învățământul Rural.
2. Petrescu, I. *Curs introductiv de educație la distanță*, Proiectul pentru Învățământul Rural.

